

notitie 114

CULTUUR ANTI KORHOENDERS.

Hier het verhaal van een man, die in het Dwingelerveld (lees Dwingelose heide), geboren en getogen is. Deze man heeft in zijn leven op de heide plaggen gestoken, heide gemaaid en heeft er zijn leven lang gejaagd. De man, tegenwoordig jachtopziener, vertelt: "Vroeger (tot 1930) waren hier net zo veel korhoenders als er nu spreuwen zijn. En dat zijn er heel wat!

Toen werden er per jaar meestal 2 drijffjachten over het hele heideveld gehouden. Men schoot dan zo'n 200 korhoenders. Telt men daarbij ook nog de aantallen, die verdwenen in de magen van stropers, die ze strikten rondom hun akkertjes. Tevens werd er in het voorjaar dan ook nog, op de bultplaatsen, op hanen geschoten.

Toen echter rond 1930 in Drente grote ontginningen plaatsvonden, zei een bekend Drents jachtopziener: "Nu is het gedaan met de korhoenders!".

En het was zo. De aantallen werden alras minder.

Tegenwoordig zijn er nog enkele tientallen hoenders. Wanneer je de hele dag op de heide werkt, zie je er wel eens enkele oversnорren, maar veel zie je ze toch niet,".

Volgens bovengenoemde man, zijn er drie oorzaken voor de achteruitgang:

- a) slechte aanpassing van deze oervogel aan de cultuur.
- b) teveel verstering door recreatie.
- c) teveel lange heide.

Er wordt te weinig heide afgebrand. Vroeger stak men de heide aan en liet het branden, waarmee die ook mocht gaan. Op de brandtoren telde men soms wel 30 heidebranden.

Tegenwoordig slaat men groot alarm wanneer ook maar ergens rook te zien is.

Korhoenders hebben wel lange heide nodig voor dekking en nestgelegenheid, maar ze kunnen met een heel klein stukje volstaan.

Ik dacht dat een en ander ook wel van toepassing was op de Gooise korhoenders.

J. d. Geld.

oooooooooooooooooooo

notitie 12

DE SPERWER

(Zaterdag, 28 november 1970)

De kat van de burens bracht het gesprek op de sperwer. Wij zaten aan tafel en zagen de poes op een muurtje zitten. Ik had een randje gaas gespannen waardoor het felle beest niet meer als een projectiel temidden van de mussen kon neerploffen.

"Maar er kunnen nog wel roofvogels bijkomen", veronderstelde mijn zoon van tien. "Dat overkomt ons in Bussum helaas niet meer", was mijn sombere beschouwing, waarop ik vertelde op 29 augustus (1950) in vaders kippenhok te hebben gestaan. Met grote ramen. Daar zat ik achter en keek dan naar de vogels, die zich rond het door mij gestrooide zaad verdrongen.

Plotseling lag er een sperwer voor me. Tussen hem en mij bevond zich slechts een randje glas. De mussen lagen hier en der verspreid tussen de struiken, de veren slordig gespreid, met geopende bekjes de angst weghijgend. Het slachtoffer van de overrompeling heette merel. Een fraai mannetje had de kraaiemars geblazen: een korte schreeuw en het was afgelopen. De sperwer trok zich wat fladderend, hinkelend en struikelend over zijn bijna gescalpeerde buit, terug achter de struiken.

Het was een mooi verhaal vond ikzelf, dat ik m'n zoon voorschotelde. Twee uur later stonden wij allen naast het huis. De herfstbladeren werden op een hoop geveegd en m'n zoon verdiende met een vriend een kwartje per weggestouwde korf. Mijn vrouw inviteerde ons via het keukenraam tot een drankje. Op dat moment dwarrelde een blêrende mus langs me heen en hoorde ik een plof... op nog geen meter afstand lag een sperwer. Zoals op 29 augustus 1950 in Friesland, een fraaie blauwe heer. Hij baande zich onder mijn geroep "een sperwer, een sperwer" een weg door de struiken en verdween: hoog in de lucht om van nijd om zijn mislukte poging tot moord op een dames-mus, een horde spreuwen de stuipen op het lijf te jagen. De spreuwen tuimelden over elkaar heen, sloten zich aaneen tot een formatie en gingen de rondcirkelende sperwer achterna. Ze kregen assistentie van enkele toevallige passanten, kauwen, waarop de roofvogel zich terugtrok.

JL.B.

